

DP-19080002040401 Seat No. _____

M. Com. (Sem. IV) (CBCS) (W.E.F. 2019) Examination

March - 2022

Accounting for Working Capital Decision

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ ગુણ દર્શાવેલ છે.
(2) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવવી.

- 1 મહારાજ કંપની લિમિટેડની નીચે આપેલ માહિતી પરથી ઉત્પાદનની વાર્ષિક 20
1,20,000 એકમોની ક્ષમતાએ કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાતનો અંદાજ મેળવો :
વિગત એકમદીઠ પડતર
રકમ (રૂ.)
કાચો માલ	80
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	30
પરોક્ષ ખર્ચા (ઘસારા સિવાય રૂ. 10 એકમદીઠ)	60
કુલ પડતર	170
નફો	30
વેચાણ કિંમત	200
- વધારાની માહિતી :
- (1) સરેરાશ કાચો માલ સ્ટોકમાં : 1 મહિનો.
 - (2) સરેરાશ અર્ધ તૈયાર માલ (ધારો કે રૂપાંતરિક પડતરના સંદર્ભમાં 50% પૂર્ણતાની કક્ષા અને માલસામાનના સંદર્ભમાં 100% પૂર્ણતાની કક્ષા) : 2 અઠવાડિયા.
 - (3) સરેરાશ તૈયાર માલ સ્ટોકમાં : 1 મહિનો.
 - (4) લેણદારો તરફથી સરેરાશ 1 મહિનાની શાખ અને દેવાદારોને 2 મહિનાની શાખ.
 - (5) મજૂરી ચૂકવવાનો સમયગાળો : એક અને અડધા અઠવાડિયા.
 - (6) પરોક્ષ ખર્ચા : 1 મહિનો.
 - (7) રોકડ-સિલક રૂ. 1,20,000 રાખવામાં આવેલ છે.
 - (8) દેવાદારોની વેચાણના આધારે ગણતરી કરો.
- એવી ધારણા છે કે સમગ્ર વર્ષ દરમિયાન ઉત્પાદન સમાન ધોરણે થયેલ છે.
મજૂરી અને પરોક્ષ ખર્ચા સમાન રીતે થયેલ છે. વેચાણ ઉધાર છે.

અથવા

- 1 'Y' લિમિટેડ 2,34,000 એકમોનું ઉત્પાદન કરે છે. ઉત્પાદનની એકમદીઠ 20 પડતર નીચે મુજબ છે. નીચેની માહિતી પરથી ચોખ્ખી કાર્યશીલ મૂડીની ગણતરી કરો :

વિગત	રકમ (રૂ.)
કાચો માલ	90
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	40
પરોક્ષ ખર્ચા (ઘસારના રૂ. 10 સહિત)	85
કુલ પડતર	215
નફો	60
વેચાણ કિંમત	275

- (1) કાચા માલનો સ્ટોક, સરેરાશ 1 માસ અને માલસામાન પ્રક્રિયામાં (50% પૂર્ણ) સરેરાશ 4 અઠવાડિયા માટે રહે છે.
- (2) તૈયાર માલનો સ્ટોક સરેરાશ 1 મહિના માટે.
- (3) લેણદારો તરફથી 1 માસની શાખ મળે છે અને દેવાદારોને 2 માસની શાખ આપવામાં આવે છે.
- (4) મજૂરી ચૂકવવાનો સમયગાળો સરેરાશ 1.5 અઠવાડિયા અને પરોક્ષ ખર્ચાની ચૂકવણીનો સમયગાળો 1 માસ છે.
- (5) 20% ઉત્પાદન રોકડના ધોરણે વેચવામાં આવે છે.
- (6) એવી ધારણા છે કે રૂ. 2,10,000 લઘુત્તમ રોકડ હાથ પર રાખવામાં આવશે.
- (7) એવી ધારણા છે કે સમગ્ર વર્ષ દરમિયાન ઉત્પાદન સમાન ધોરણે થયેલ છે અને મજૂરી અને પરોક્ષ ખર્ચા સમાન રીતે થયેલ છે અને 4 અઠવાડિયાનો સમયગાળો એ 1 મહિના સમાન છે.
- (8) દેવાદારોની વેચાણના આધારે ગણતરી કરો.

- 2 સાંઈ લિમિટેડની નીચેની માહિતી પરથી જાન્યુઆરી થી જૂન 2021ના સમય 20 માટે રોકડ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો :

- (1) અંદાજિત વેચાણ અને ખર્ચાઓ નીચે મુજબ છે :

મહિનો	વેચાણ	ખર્ચા	પર. ખર્ચાઓ
નવેમ્બર	2,00,000	30,000	27,000
ડિસેમ્બર	2,20,000	30,000	27,000
જાન્યુઆરી	1,20,000	24,000	21,000
ફેબ્રુઆરી	1,00,000	24,000	30,000
માર્ચ	1,50,000	24,000	24,000
એપ્રિલ	2,40,000	30,000	27,000
મે	2,00,000	27,000	27,000
જૂન	2,00,000	27,000	27,000

- (2) 20% રોકડ વેચાણ અને બાકીનું વેચાણ ઉધાર છે.
- (3) વેચાણ પર કાચા નફાનો ગુણોત્તર 25% છે.
- (4) 50% ઉધાર વેચાણ, વેચાણના પછીના બીજા મહિનામાં, 30% ત્રીજા મહિનામાં અને બાકીના 20% ચોથા મહિનામાં વસૂલ મળે છે.

- (5) અંદાજી વેચાણ દરેક માસ માટે જરૂરી ખરીદી અગાઉના માસમાં કરવામાં આવે છે. જ્યારે તેમની ચૂકવણી ખરીદીના બીજા મહિનામાં કરવામાં આવે છે.
- (6) પગાર ચૂકવવાનો સમયગાળો 1/3 માસ અને પરચૂરણ ખર્ચ ચૂકવવાનો સમયગાળો 1 માસ છે.
- (7) જાન્યુઆરીમાં ડિબેન્ચર રૂ. 40,000 વેચવામાં આવેલ.
- (8) કંપની લઘુત્તમ રોકડ રૂ. 40,000 રાખે છે. ઉછીના નાણાં રૂ. 1,000ના ગુણાંકમાં વાર્ષિક 12% લેખે મેળવવામાં આવે છે. વ્યાજ, નાણાં ઉછીના લીધેલ બીજા મહિનાના પ્રથમ દિવસે ચૂકવાય છે.
- (9) ડિસેમ્બર મહિનાના અંતની રોકડ રૂ. 60,000 હતી.

અથવા

- 2 31-3-2021ના પૂરા થતા 4 માસ માટે નીચેની માહિતી પરથી રોકડ અંદાજપત્ર 20 તૈયાર કરો :

મહિનો	વેચાણ	ખરીદી	મજૂરી	પરોક્ષ ખર્ચ
ઓક્ટોબર '20	6,00,000	4,00,000	80,000	30,000
નવેમ્બર '20	5,00,000	4,20,000	60,000	34,000
ડિસેમ્બર '20	7,00,000	5,00,000	70,000	35,000
જાન્યુઆરી '21	8,00,000	6,00,000	80,000	32,000
ફેબ્રુઆરી '21	7,60,000	6,20,000	70,000	32,000
માર્ચ '21	8,00,000	6,40,000	60,000	34,000

વધારાની માહિતી :

- (1) મજૂરી ચૂકવવાનો સમયગાળો 1/8 માસ છે.
- (2) પરોક્ષ ખર્ચ ચૂકવવાનો સમયગાળો 1/4 માસ છે.
- (3) પરોક્ષ ખર્ચમાં રૂ. 2,000 માસિક ઘસારાના સમાયેલ છે.
- (4) લેણદારો તરફથી 1 માસની શાખ મળે છે. ઉધાર ખરીદીના 25% રોકડ ખરીદી છે.
- (5) કુલ વેચાણના 25% રોકડ ખરીદી છે. દેવાદારોને 1.5 માસની શાખ આપવામાં આવે છે.
- (6) કુલ વેચાણના 5% વેચાણ કમિશન ખરેખર વેચાણના બીજા મહિને ચૂકવવામાં આવે છે.
- (7) નવેમ્બર માસના અંતની રોકડ સિલક રૂ. 93,000 હતી.

- 3 12 મહિનાના સમયગાળા માટેની પેઢીની માહિતી નીચે મુજબ છે : 15

વેચાણ	રૂ. 12,00,000
વેચાણક્રિમત એકમદીઠ	રૂ. 10
ચલિત ખર્ચ એકમદીઠ	રૂ. 7
કુલ પડતર એકમદીઠ	રૂ. 9

1 માસની શાખ ગ્રાહકોને આપવામાં આવે છે. પેઢી શાખનીતિ વધુ ઉદાર બનાવવાનું વિચારે છે, જેના પરિણામે સરેરાશ ઉધરાણીનો સમય એક મહિનાથી વધીને બે મહિનાનો થશે. આ છૂટછાટથી વેચાણ, હાલની સ્થિતિથી 25% વધવાનો અંદાજ છે. નવી શાખનીતિ પેઢીએ અપનાવવી જોઈએ કે નહિ, સલાહ આપો. ધારો કે રોકાણ પર વળતરનો દર 25% છે.

અથવા

- 3 ભારત લિમિટેડ હાલની પરિસ્થિતિમાં રૂ. 25,00,000નું વાર્ષિક વેચાણ કરે છે. 15 અને સરેરાશ ઉધરાણીનો સમય 30 દિવસ છે. વધુ ઉદાર શાખનીતિ અપનાવવામાં આવે એમ છે. જો શાખનો સમય વધુ ઉદાર કરવામાં આવશે તો નીચેની રીતે વેચાણ અને ઘાલખાધ વધવાનો અંદાજ છે :

વિકલ્પ	શાખ મુદતમાં વધારો	વેચાણમાં વધારો રકમ (રૂ.)	કુલ વેચાણના (% ઘાલખાધ)
A	10 દિવસો	1,25,000	1.2%
B	15 દિવસો	1,75,000	1.5%
C	30 દિવસો	2,00,000	1.8%
D	42 દિવસો	2,50,000	2.2%

એકમદીઠ વેચાણકિંમત રૂ. 4 છે. વર્તમાન પરિસ્થિતિમાં સરેરાશ પડતર કિંમત એકમદીઠ રૂ. 3 અને એકમદીઠ ચલિત ખર્ચ રૂ. 2.40 છે. વર્ષના 360 દિવસ ગણવા. જો વેચાણના 1% વર્તમાન ઘાલખાધ નુકશાન અને રોકાણ પર વળતર દર 20% હોય તો નવી શાખનીતિનું પૃથ્થકરણ કરી, કંપનીને યોગ્ય સલાહ આપો.

- 4 પારસ લિમિટેડ નીચેની માહિતી રજૂ કરે છે : 15

નંગ	1	2	3	4	5	6	7
એકમો	2,000	1,000	3,500	2,500	5,000	3,200	2,800
એકમદીઠ કિંમત (રૂ.)	55.00	100.00	12.00	7.20	2.72	3.20	2.20

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી માલસામાનના નંગનું ABC પૃથ્થકરણ પત્રક બનાવો.

અથવા

- 4 અંતિમ પેદાશ 'X' બનાવવા માટે પરેશ લિમિટેડ ત્રણ પ્રકારના માલસામાન 15 A, B અને Cનો ઉપયોગ કરે છે. જેની માસિક માહિતી નીચે મુજબ છે :

વિગત	A	B	C
સામાન્ય વપરાશ (એકમો)	200	150	180
લઘુત્તમ વપરાશ (એકમો)	100	100	90
મહત્તમ વપરાશ (એકમો)	300	250	270
વરદી જથ્થો (એકમો)	750	900	720
વરદી મુદત (મહિનામાં)	2 થી 3	3 થી 4	2 થી 3

દરેક ઘટક માટે ગણતરી કરો :

- પુન વરદી સપાટી
- લઘુત્તમ સપાટી
- મહત્તમ સપાટી
- સરેરાશ સ્ટોક સપાટી

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Figures to the right side indicate marks.
 (2) Show necessary calculations as a part of answer.

- 1 From the following information of Maharaj Company Ltd., **20**
 estimate the working capital needed to finance a level of
 activity of 1,20,000 units of production per annum :

Particulars	Cost Per unit Amt. (Rs.)
Raw materials.....	80
Direct labour.....	30
Overheads (except depreciation Rs. 10 per unit).....	60
Total cost.....	170
Profit	30
Selling price	200

Additional Information :

- (1) Average raw material in stock : 1 month.
- (2) Work in progress (assume 50% completion stage in respect of conversion costs and 100% completion in respect of material) average 2 weeks.
- (3) Average finished goods in stock : 1 month.
- (4) Credit allowed by suppliers : average 1 month and to debtors : 2 months.
- (5) Time lag in payment of wages : One and half weeks.
- (6) Overhead expenses : 1 month.
- (7) Cash balance is expected to be Rs. 1,20,000.
- (8) Calculate debtors on the basis of sales.

You may assume that production is carried on evenly throughout the year and wages and overhead expenses accrue similarly. All sales are on credit basis only.

OR

- 1 The Y Ltd. produces 2,34,000 units of production. **20**

The cost per unit of the product is as follows. Based on the information calculate the amount of Net Working Capital :

Particulars	Amt. (Rs.)
Raw Material.....	90
Direct Labour.....	40
Overheads (Including depreciation of Rs. 10)	<u>85</u>
Total Cost.....	215
Profit	<u>60</u>
Selling Price	275

- (1) The raw materials are in stock, on average, for one month and materials are in process, (50% Complete) on average for 4 weeks.
- (2) Finished goods are in stock on average for 1 month.
- (3) Credit allowed by suppliers is 1 month and credit allowed to debtors is 2 months.
- (4) The average lag in payment of wages is 1.5 weeks and of overheads is 1 month.
- (5) 20% of the production is sold on cash basis.
- (6) It is expected that a sum of Rs. 2,10,000 is required as minimum cash in hand.
- (7) It is to be assumed that production is carried on evenly throughout the year; Wages and Overheads accrue similarly and a time period of 4 weeks is equivalent to one month.
- (8) Calculate debtors on the basis of sales.

2 From the following information of Sai Ltd. prepare a 20
cash budget for the period January to June 2021 :

- (1) The estimated sales and expenses are as follows :

Month	Sales	Salaries	Sundry exp.
November	2,00,000	30,000	27,000
December	2,20,000	30,000	27,000
January	1,20,000	24,000	21,000
February	1,00,000	24,000	30,000
March	1,50,000	24,000	24,000
April	2,40,000	30,000	27,000
May	2,00,000	27,000	27,000
June	2,00,000	27,000	27,000

- (2) Cash sales are 20% and remaining are credit sales.
- (3) Gross profit ratio on sales is 25%.
- (4) The 50% of credit sales are collected in the next month after sales while 30% in third month and remaining 20% in fourth month.
- (5) Anticipating sales of each month necessary purchases are made in the preceding month while payment of it is paid after next second month of purchase.
- (6) Time lag for payment of salary is 1/3 month and time lag for payment of sundry expenses is 1 month.
- (7) Debentures are sold of Rs. 40,000 in January.

- (8) The company has a minimum cash balance of Rs. 40,000. Funds can be borrowed in multiples of Rs. 1,000 on a monthly basis at 12% per annum. Interest is paid on first day of next month of borrowing.
- (9) Cash balance at the end of the December is Rs. 60,000.

OR

- 2** From the following information prepare cash budget for **20**
4 months ending on 31-03-2021 :

Month	Sales	Purchase	Wages	Overheads
October '20	6,00,000	4,00,000	80,000	30,000
November '20	5,00,000	4,20,000	60,000	34,000
December '20	7,00,000	5,00,000	70,000	35,000
January '21	8,00,000	6,00,000	80,000	32,000
February '21	7,60,000	6,20,000	70,000	32,000
March '21	8,00,000	6,40,000	60,000	34,000

Additional information :

- (1) The time lag for the payment of wages is 1/8 month.
- (2) The time lag for the payment of overhead expenses is 1/4 month.
- (3) Depreciation of Rs. 2,000 per month is included in overhead expenses.
- (4) The period of credit allowed by creditors is 1 month. Cash purchase is 25% of credit purchase.
- (5) Cash sales are 25% of total sales. The period of credit allowed to debtors is 1.5 months.
- (6) Sales commission 5% on total sales is to be paid in the next month after actual sales.
- (7) The cash balance at the end of the November is Rs. 93,000.

- 3** The following are the details regarding the operations of **15**
a firm during a period of 12 months :

Sales Rs. 12,00,000

Selling price per unit Rs. 10

Variable cost price per unit Rs. 7

Total cost per unit Rs. 9

Credit period allowed to customers is one month. The firm is considering a proposal for a more liberal extension of credit which will result in increasing the average collection period from one month to two months. This relaxation is expected to increase the sales by 25% from its existing level. You are required to advise the firm regarding adoption of the new credit policy, presuming that the firm's required return on investment is 25%.

OR

- 3 Bharat Ltd. presently has annual sales of Rs. 25,00,000 and an average collection period of 30 days. It is allowing for a more liberal credit policy. If the credit period is prolonged, the company thinks sales and bad debts losses to increase in the following manner : 15

Alternative	Increase in Credit Period	Increase in Sales Amt. (Rs.)	Bad debts % of total sales
A	10 Days	1,25,000	1.2%
B	15 Days	1,75,000	1.5%
C	30 Days	2,00,000	1.8%
D	42 Days	2,50,000	2.2%

The selling price per unit is Rs. 4. Average cost per unit at the current level of operation is Rs. 3 and variable cost per unit is Rs. 2.40. If the current bad debt loss is 1% of sales and the required rate of return investment is 20%. Consider 360 days in a year.

You are required to analysis anticipated credit policy and give suitable recommendations to company.

- 4 Paras Ltd. provides the following information : 15

Item	1	2	3	4	5	6	7
Units	2,000	1,000	3,500	2,500	5,000	3,200	2,800
Price per unit (Rs.)	55.00	100.00	12.00	7.20	2.72	3.20	2.20

From the above information prepare a statement of ABC analysis of the items of materials.

OR

- 4 Paresh Ltd. uses three types of materials A, B and C for production of the final product X. The relevant monthly data for the components are as given below : 15

Particulars	A	B	C
Normal usage (in units)	200	150	180
Minimum usage (in units)	100	100	90
Maximum usage (in units)	300	250	270
Reorder quantity (in units)	750	900	720
Reorder period (in months)	2 to 3	3 to 4	2 to 3

Calculate for each component :-

- Re-Order Level
- Minimum Level
- Maximum Level
- Average Stock Level